

Tlačová správa
Bratislava, 24. september 2018

Na celkové skvalitňovanie vzdelávacieho systému má zásadný vplyv aj kontinuálny profesijný rozvoj učiteľov a učiteľiek. U nás sa však v porovnaní s ostatnými krajinami OECD vzdelávajú podstatne menej.

Podľa údajov OECD (TALIS), v roku 2013 sa priemerne v rámci krajín OECD vzdelávalo až 71 % vyučujúcich, 8 dní v roku. V prípade SR to však bolo iba 39 %, pričom rozsah vzdelávania bol 7 dní. „Hoci z hľadiska počtu dní vzdelávania učiteľskej populácie sa na Slovensku blížime k priemeru OECD, z hľadiska podielu sme na tom zo všetkých krajín OECD najhoršie,“ informoval Jozef Miškolci, analytik projektu To dá rozum.

Najaktuálnejšie výsledky kvantitatívneho prieskumu To dá rozum z roku 2018 do veľkej miery potvrdzujú tieto zistenia OECD (TALIS 2013). Hoci sú mierne zhovievavejšie voči SR, aj tieto potvrdzujú, že približne 40 % vyučujúcich na Slovensku sa vôbec nevzdeláva, resp. sa aktívne profesijne nerozvíja.

Z prieskumu To dá rozum ďalej vyplýva, že našich učiteľov a učiteľky motivuje ďalej sa vzdelávať prevažne vnútorný záujem o danú oblasť, príp. potreba vyplývajúca z praxe. Takúto motiváciu uviedlo v priemere až 63,9 % respondentov. Pre značnú časť učiteľskej populácie sú však významné aj položky externej motivácie: zvýšenie platu (ø 44,8 %), či potreba kreditov pre atestácie (ø 25,7 %). To vedie k značnému uprednostňovaniu akreditovaných vzdelávacích aktivít pred neakreditovanými. A to napriek tomu, že tie neakreditované môžu byť kvalitnejšie, aktuálnejšie z

hľadiska spoločenského diania, lepšie šité na mieru potrieb samotnej školy, prípadne dynamickejšie vo svojom formáte.

To dá rozum preto identifikoval tri zásadné problémy súčasného systému profesijného rozvoja učiteľov a učiteľiek. Prvým je, že súčasný systém oceňuje cez získanie kreditov a príplatku ku mzde iba účasť na rôznych akreditovaných formách ďalšieho vzdelávania. Žiadnym spôsobom však už systém nesleduje a neocceňuje, či sa vďaka tomu aj reálne zvýšila kvalita výučby na našich školách. Ďalším problematickým faktorom je aj favorizovanie akreditovaných foriem vzdelávania. Dôsledkom je vytesňovanie a nedoceňovanie neakreditovaných foriem vzdelávania, ktoré môžu byť viac individualizované potrebám školy, prípadne ktoré si realizuje samotná škola cez interný systém výmeny vedomostí a skúseností. Tretím identifikovaným problémom je

systém kreditov, ktorý na mnohých vyučujúcich pôsobí až dehonestujúco, iba ako záplata na veľmi akútne pociťovaný problém nízkych miezd.

Keďže značný podiel učiteľskej populácie ale priznáva, že ich motivujú príplatky ku mzde, podľa To dá rozum externú motiváciu ďalej sa vzdelávať nemožno úplne ignorovať a podceňovať. Nemala by byť však iba na strane vstupov, teda absolvovania ďalšieho vzdelávania cez získanie kreditov a príplatku ku mzde. Mala by byť aj na strane výstupov, teda, či nastal transfer vedomostí do praxe, resp. či sa zvýšila vďaka absolvovanému vzdelávaniu aj kvalita výučby. Posudzovanie týchto výstupov by sa nemalo riešiť na celoštátnej úrovni, ale na úrovni samotnej školy, napr. cez vedenie školy alebo formou mechanizmov vnútornej evaluácie a autoevaluácie školy. Systém kreditov a príplatkov za kredity by sa preto mal zásadne prehodnotiť, príp. úplne opustiť.

Zber dát

Dotazník, z ktorého sú použité dáta, bol vytvorený na základe kvalitatívnych rozhovorov realizovaných v máji až septembri 2017 s rôznymi aktérmi v školstve (žiakmi, učiteľmi, riaditeľmi, asistentmi učiteľa, predstaviteľmi verejnej správy, atď.). Zber kvantitatívnych dát prostredníctvom dotazníkov prebehol v máji až júni 2018.

Dotazníkového prieskumu v regionálnom školstve sa zúčastnilo celkovo 688 škôl (196 MŠ; 35 špeciálnych MŠ; 214 ZŠ; 96 špeciálnych ZŠ; 108 SŠ; 39 špeciálnych SŠ) a celkovo 5469 respondentov z týchto škôl (3657 učiteľov; 619 riaditeľov; 391 asistentov učiteľa; 332 výchovných poradcov; 275 majstrov odbornej výchovy a 195

odborných zamestnancov). Pri tomto prieskume išlo o reprezentatívnu vzorku škôl, ktoré boli vybrané náhodným výberom s ohľadom na kraj a zriaďovateľa. Celková návratnosť dotazníkov bola až 52,36%. Svojím rozsahom a reprezentatívnosťou ide o skutočne jedinečný prieskum v slovenskom kontexte.

Kontakt pre médiá: Milan Kisztner, NEUROPEA, kisztner@neuropea.com, +421 917 764 896

TO DÁ ROZUM: je iniciatíva pripravujúca ucelenú zmenu vzdelávania postavenú na analýze problémov v praxi a na príkladoch dobrej praxe zo Slovenska a zahraničia.

Projekt je podporený z [Európskeho sociálneho fondu](#) prostredníctvom programu [Efektívna verejná správa](#)